

Finnish A: literature – Higher level – Paper 1
Finnois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Finés A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Kirjoita kommentti **jommastakummasta** tekstistä:

1.

Sarvet

Aaro oli kuvitellut, että he tekisivät häämatkan etelään. Hän olisi tahtonut haudata tuoreen vaimonsa kuumaan hiekkaan niin, ettei tämä pystyisi liikauttamaan jäsentäkään, ja ruokkia sitten esille pilkistävää päätä pullanpalasilla. Mutta Marjut oli ehdottomasti tahtonut pohjoiseen ja loppujen lopuksi se oli Aarolle aivan sama. Hän oli sekä liki- että kaukonäköinen ja hänelle
5 kaikki paikat olivat pohjimmiltaan yhdentekeviä.

Marjut ajoi, tietenkin, sillä auto oli Marjutin eikä totellut muita kuin Marjuttia. Se oli vanha maastojeppi, kömpelö ja ruosteen värinen, mutta Marjut oli vähä vähältä vaihtanut lähes kaikki sen osat. Nyt se oli valmis ja tottelevainen kuin ajokoira. Marjut ajoi varmasti, hänen ohituksensa olivat nopeita ja päättyivät aina hyvin. Aaro viihtyi hänen kyydissään ajatellen omiaan tai ajattelematta mitään. Hän ei tuntenut tietä, vaikka oli varmasti ajanut sitä joskus aikaisemminkin. Aaro vietti paljon aikaa puolinukuksissa, muisti ainoastaan ne asiat, jotka tahtoi muistaa ja unohti kaiken, minkä tahtoikin unohtaa ja oli enimmäkseen melko onnellinen.

– Pitää teettää matkan varrelta sinulle asunnon avain, Marjut sanoi irrottamatta katsettaan tiestä. Jeppi ahmaisi pätkän valkoista kaistaviivaa, ohitti rikinkeltaisen Renaultin, hotkaisu jälleen viivaa ja asettui takaisin jonoon kahden asuntovaunun väliin. Aaro katsoi terävänäiseen vaimoonsa, joka istui tässä hänen vieressään ja tiesi mitä teki.

– Tapettiin jäi kauheat jäljet kun Martti vei omat taulunsa pois. Valkoisia neliöitä vierä vieressä, Marjut sanoi. Moottorin kierrokset alkoivat taas kohota ja Marjut tarkkaili niskalihakset jäykistyen tilaisuutta uuteen syöksyyn viereiselle kaistalle. – Saat ripustaa niiden päälle
20 uusia tauluja.

– Ei minulla ole mitään tauluja, Aaro vastasi. Hän ei ollut koskaan tullut hankkineeksi paljoa omaisuutta. Nekin vähät esineet, joita hän joskus sai lainaksi, puristuivat rikki hänen kourissaan saman tien.

– Ei niitä voi silleenkään jättää, Marjut sanoi ja kaksi sitkeää jännettä hänen kaulassaan tulivat selvästi näkyviin.

– Ehkä ne haalistuvat ajan myötä ja muuttuvat samanvärisiksi kuin muukin tapetti. Auringonsäde paistoi suoraan Aaron silmiin ja sai hänet siristelemään. Hän oli varma, että kaikki asiat järjestyisivät jotenkin.

Pellot ikkunalasin toisella puolella olivat apilalla ja laiskat lehmät repeämäisillään
30 maidosta. Siellä täällä kenotti harvalautainen aitta tai tupa, ikkunat pimeinä ja laudanpätkä oven pönkkänä. Aaro ajatteli perunoita, jotka makasivat pussin pohjalla tavaratilassa, niiden vaaleanpunaisia ituja, jotka sitkeästi tunkivat multaisen kuoren läpi. Hänestä tuntui, että he voisivat milloin tahansa pysäyttää tien laitaan, kaivaa perunat multaan ja asettua taloksi.

– Kustaa-sedän poronsarvijauhe on lisättävä muistettavien listaan, Marjut sanoi.

35 – Jos lähetetään kortit jo Inarista, niin nekin on sitten hoidettu.

– Mitkä kortit? Aaro kysyi.

– Postikortit, Marjut vilkaisi terävästi kohti ja keskittyi sitten taas tien ahmimiseen.

– Nii-in, Aaro sanoi. – Postikortit. Hän tuli suvusta, jossa ei esiintynyt enempää mielenvikaisuutta kuin muitakaan tauteja. He asuivat hajallaan ympäri maata ja löysivät
40 paikkansa maailmasta kivuttomasti ja toisistaan tietämättä. Koskaan hän ei ollut tuntenut minkäänlaista tarvetta pitää sukuunsa yhteyttä.

– Kaivatko hansikaslokerosta osoitemuistion, Marjut sanoi. Aaro löysi konsolista kiiltäväkantisen kirjusen ja se oli hänen mielestään yllättävän paksu.

– Otat sinisen ja punaisen kuivamustekynän ja alat luetella sieltä nimiä. Varmasti on
45 käteväntä, kun merkitään punaisella pakolliset kyläilypaikat ja sinisellä suotavat.

- Meillä onkin laaja suku, Aaro sanoi hilpeyttä tavoitellen. Hän lehteili läpi kaikki Alinat ja Yrjöt ja tunki äkillistä tarvetta rullata sivuikkunaa auki. Ikkunasta tulviva ilma haisi märälle, kuin jossain kauempana vaarojen takana olisi suo.
- 50 – Saima-täti, Aaro sanoi.
– Punainen.
– Onko meillä Saima-tätikin?
– Martilla on, Marjut sanoi. – Martille on soitettava kun pysähdytään. Martillahan tässä kaikkein vaikeinta on, Marjut sanoi.
- 55 – Nii-in, Aaro myönsi, sillä se oli mahdollista. Hänellä itsellään oli harvoin vaikeaa ja Marjutilla tuskin koskaan. Martin vaikeuksista Aaro ei tiennyt muuta kuin että tämän uusi vaimo oli lentoemäntä.
– Minä olen ajatellut sitä sukunimiasiaa, Marjut sanoi. – Martillahan on sammuva sukuhaara joka tapauksessa.
- 60 – Nii-in, Aaro sanoi. Marjut käytti niin paljon pitempiä sanoja kuin mihin hän oli tottunut ja Aaron oli vaikea seurata mihin tämä pyrki.
– Että jos tämä mikä-hänen-nimensä-nyt-olikaan meinaa olla rouva Rosenbaum, ei hän olisi voinut millään estää minua olemasta rouva Rosenbaum edelleen, Marjut sanoi nopeasti ja kiihtyneesti.
- 65 – Sinäkö et sitten halunnut omaa nimeäsi takaisin? Aaro kysyi. Oli nähtävästi paljon asioita, joita hän ei ollut ajatellut.
– Se on minun nimeni. Se on ollut minun nimeni seitsemän vuotta ja siitä on tullut minun nimeni. Se on kaikkein käytännöllisintä. Minun pitäisi uusia kymmeniä asiakirjoja...

Riikka Takala, *Koira nimeltä onni ja muita onnettomuuksia* (1997)

2.

Sanoinkuvaamaton

Hän piirsi ensimmäisen hirviön
hirviön leuat jäykät ja metalliset
ja niiden välissä kieli värähteli
tätä hirviötä oli mahdollista soittaa

- 5 Hän piirsi toisen hirviön
sen silmät ja suu olivat väärissä paikoissa,
silmät kämmenissä ja suu rintakehässä.
Oli mahdotonta auttaa sen silmät
oikeille paikoilleen sillä se söi suuhunsa auttajan.
- 10 Se oli torjuva.

- Hän piirsi kolmannen hirviön
ja hänen kynänsä pysähtyi.
Hän nousi ja käveli puoliympyrän,
sitten takaisin samaa reittiä,
- 15 hän oli jaloillaan piirtänyt hirviön verkkokalvon.
Niin suuri oli hirviön silmä.
Hirviö oli omassa näkökentässään
ja kaikkeus jäi sen näkökentän ulkopuolelle

- Hän ahtoi kaikkeuden rakettiinsa
ja kiihdytti sen valon nopeuteen
ja siirtyi itse ajassa.
- 20

Hän söi hirviön kämmeneltä.
Hirviö söi hänen kämmeneltään.

Pauliina Haasjoki, *Pääskynen ja lepakko* (2009)
